

Na temelju članka 21. st. 1. Zakona o zaštiti od požara (Narodne novine broj 92/10) i Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja ZOP (NN 116/11), direktor Komunalnih servisa Popovača d.o.o. (dalje u tekstu poslodavac) dana 22.07.2022. godine donosi slijedeći

P R A V I L N I K O Z A Š T I T I O D P O Ž A R A

I. OSNOVNE ODREDBE

Sadržaj Pravilnika

Članak 1.

Ovim Pravilnikom o zaštiti od požara (dalje u tekstu: Pravilnik) razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara čijim se odredbama uređuju pitanja od značaja za sprečavanje požara i drugih nesreća te gubitak ili oštećenje sredstava za rad i zaštita života i zdravlja ljudi.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- mjere zaštite od požara kojima se otklanja ili smanjuje opasnost od nastajanja požara,
- način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili rasporeda s jednog radnog mjesta na drugo, o opasnostima od požara na tom radnom mjestu kao i način obuke radnika glede mjera zaštite od požara, te vođenje evidencije o tome,
- obveze radnika zaduženih za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara,
- obveze rukovoditelja i drugih radnika glede provedbe mjera zaštite od požara i odgovornosti zbog neprimjenjivanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara,
- dužnosti radnika u slučaju nastanka požara.

Sastavni dio Pravilnika

Članak 2.

Sastavni dio ovog Pravilnika su:

- rješenje o razvrstavanju Komunalnih servisa Popovača d.o.o. u kategoriju ugroženosti od požara,
- plan i program osposobljavanja radnika,
- popis i raspored vatrogasnih aparata,
- plan i program održavanja vatrogasnih aparata,
- upisnik o održavanju vatrogasnih aparata,
- upisnik ispitivanja ispravnosti sustava za dojavu požara,
- upisnik ispitivanja ispravnosti sustava za detekciju zapaljivih plinova.

Čuvanje dokumentacije

Članak 3.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi i mišljenja, uvjerenja, svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u organizacijskoj jedinici koju određuje direktor.

Sustav zaštite od požara

Članak 4.

Sustav zaštite od požara i tehnoloških eksplozija obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u građevinama i na prostoru Komunalnih servisa Popovača d.o.o., kao i tehničke normative, norme i upute u vezi građevina i drugih sredstava rada.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne i propagandne naravi utvrđene zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara

Članak 5.

Svaki radnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je to utvrđeno zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom i drugim posebnim uputama, upozorenjima ili zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovoga članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze na radu u Komunalnim servisima Popovača d.o.o. radi privremenog ili povremenog obavljanja posla, te radi obavljanja posla po posebnom ugovoru.

Radnici i osobe drugih tvrtki koji obavljaju određene poslove za Komunalne servise Popovača d.o.o. u njezinim prostorijama i prostorima dužni su provoditi mjere zaštite od požara prilikom obavljanja tih radnji i držati se naredbi i napatuka radnika zaduženog za poslove zaštite od požara.

Radnika zaduženog za provođenje mjera zaštite od požara prilikom izvođenja radova prije početka izvođenja samih radova imenuje vanjski izvođač radova, koji je dužan ime odgovorne osobe navesti u zahtjevu za izdavanje dozvole za rad koju mu izdaje radnik Komunalnih servisa Popovača d.o.o. zadužen za poslove zaštite od požara.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Mjere zaštite od požara

Članak 6.

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u građevinama, građevinskim dijelovima, kao i na prostorima oko njih i ostalim prostorima, razvrstanim u četvrtu kategoriju ugroženosti, primjenjuju se mjere zaštite od požara koje se odnose na:

- projektiranje i izvođenje radova na adaptaciji ili rekonstrukciji na postojećim građevinama i građevinskim dijelovima, odnosno projektiranje i izgradnju novih građevina i građevinskih dijelova, kao i izgradnju privremenih, te ugradnju uređaja i opreme u njima,
- izvođenje i održavanje raznih instalacija (elektroinstalacija, plinskih, gromobranskih, ventilacijskih, toplinskih, kanalizacijskih i sl.) tako da ne predstavljaju opasnost od nastanka požara,
- skladištenje i čuvanje zapaljivih tekućina i plinova, otrovnih i drugih opasnih tvari u za to izgrađenim građevinama i prostorima,
- određivanje mjesta i uvjeta za čuvanje masnih krpa, pamučnjaka i drugih zapaljivih i samozapaljivih otpadaka koji se nalaze u prostorima Komunalnih servisa Popovača d.o.o. i drugim prostorijama,
- postavljanje upozorenja, uputa, informacija i oznaka zabrana (o pušenju, unošenju otvorene vatre, zavarivanju i sl.),
- održavanje čistoće u građevinama i njihovim dijelovima, odnosno uklanjanja otpadaka i drugih zapaljivih tvari, na za to određena mjesta,
- označavanje i održavanje ulaza, prolaza i protupožarnih putova unutar građevina i prostora oko njih za prilaz, odnosno prolaz vatrogasnih vozila,
- uporabu uređaja za grijanje i njihovo održavanje kao i druge mjere zavisno od postojećih opasnosti,
- opskrbljenost građevine i građevinskih dijelova vatrogasnim aparatima i drugom propisanom opremom i uređajima za gašenje požara, a čiji se broj, vrsta i lokacija utvrđuju *Pravilnikom o vatrogasnim aparatima (N.N. broj 101/11 i 74/13)*.

Prilikom određivanja mjera zaštite od požara koriste se postojeći zakonski i tehnički propisi i mjere zaštite (osnovne mjere zaštite od požara), a ostale mjere zaštite od požara reguliraju se ovim Pravilnikom kojim se propisuju posebne mjere zaštite od požara.

2.1. Osnovne mjere zaštite od požara

Vrste osnovnih mjera zaštite od požara

Članak 7.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom Pravilniku smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na električnim i gromobranskim instalacijama, te mjere zaštite od požara na instalacijama ventilacije i grijanja.

2.1.1. Građevinske mjere zaštite od požara

Pojam građevinskih mjera zaštite od požara

Članak 8.

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije ili rekonstrukcije ili gradnje čiji je cilj:

- zaštita radnika koji se nalaze u građevini i građevinskim dijelovima,
- zaštita drugih osoba koje se nalaze u njihovoj neposrednoj blizini,
- sprečavanje širenja požara – lokaliziranje (ponajprije izvan područja građevine i njenih dijelova),
- očuvanje vrijednosti dobara u građevini i građevinskim dijelovima, te
- očuvanje same građevine i njezinih dijelova.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom adaptacije ili rekonstrukcije, gradnje nove građevine ili dijela građevine.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se i od pregleda postojećeg stanja građevine i njenih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima te izvođenja građevinskih radova po dokumentaciji za koju je dana suglasnost.

Građevinske konstrukcije se pregledavaju radi utvrđivanja stanja otpornosti protiv požara.

Izlazi i izlazni putovi

Putovi evakuacije

Članak 9.

Cjelokupni prostor na hodnicima, stubištima i drugim evakuacijskim putovima mora uvijek biti slobodan i nezakrčen.

Nagazna površina podova na izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakvih mehaničkih oštećenja, napuknuća, te ne smije biti neravna, niti imati naglih promjena visina.

Podne obloge, tepisi kao i mobilni prekrivači moraju biti izrađeni od samoglasivog materijala i dobro pričvršćeni za podlogu. Oštećeni dijelovi na njima ne smiju se krpati. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti izmijeniti.

Oznake za evakuaciju

Članak 10.

Na izlaznim putovima namijenjenim za evakuaciju, smjer izlaza mora biti vidljivo označen natpisom i strelicom (standardnim simbolima) tako da su vidljivi danju i noću.

Osvjetljenje oznaka za evakuaciju može zamijeniti i izrada tih oznaka na fluorescentnoj podlozi.

Za evakuaciju u slučaju opasnosti mora se izraditi plan evakuacije za sve građevine i građevinske dijelove u vlasništvu ili na korištenju Komunalnih servisa Popovača d.o.o., koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

U izlazima i izlaznim putovima koji se koriste za evakuaciju na zidu mora biti obješen grafički plan evakuacije s označenim smjerom izlaska s tog mjesta na slobodan prostor. Grafički planovi evakuacije moraju se postaviti u izlazima i izlaznim putovima na svakih 5 metara udaljenosti počimajući postavljati od izlaza ili stubišta.

Grafičke planove evakuacije s označenim smjerom izlaska mora se postaviti i u prostorijama u kojima se okupljaju ili borave strane osobe.

Putovi evakuacije

Članak 11.

Putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da vode nezavisno na ulicu ili otvoreni siguran prostor dovoljno prostrani da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevine, te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.

Najveća dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora može iznositi 50 metara u prizemnim i 30 metara u katnim objektima.

Dužina puta evakuacije može se odrediti i računski, koristeći pri tome horizontalnu brzinu kretanja osoba i vrijeme koje se smatra dovoljnim za udaljavanje do sigurnog prostora, te otpornost konstrukcije na požar.

Vrata na putovima evakuacije moraju biti izvedena tako da se mogu otvarati u namjeravanom smjeru evakuacije. Ta vrata moraju biti zaokretna i izvedena od negorivog materijala.

Rukohvati i ograde na stepeništu trebaju biti stabilno pričvršćeni za konstrukciju građevine.

Otvori u zidovima

Vrata

Članak 12.

Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelu moraju se lako zatvarati i otvarati.

Sva vrata se moraju otvarati u smjeru izlaska (evakuacije) a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti.

Ako su vrata ostakljena, staklo na njima ne smije biti napuknuto i razbijeno.

Protupožarna vrata trebaju biti uvijek u takvom stanju da sprečavaju širenje požara, a to znači da dovratnik ne smije biti odvaljen od zida, fuga između vrata i zida mora biti zabrtvljena, krila vrata ne smiju biti iskrivljena ili oštećena, okov ne smije biti labav, moraju se otvarati prema van, a dovratnik mora imati otpornost protiv požara, sukladno normama.

Pri adaptaciji i sličnim poslovima ne smije se dopustiti da se za protupožarna vrata koristi dovratnik od gorivog materijala.

Sva protupožarna vrata moraju imati uređaj za automatsko zatvaranje, te ne smiju nikada biti pričvršćena u otvorenom položaju.

Pregled svih vrata (običnih) mora se odvijati najmanje jedanput godišnje, a protupožarnih svakih šest mjeseci, o čemu se sastavlja izvješće koje se prosljeđuje odgovornoj osobi za zaštitu od požara, a ako ima nedostataka, direktoru.

Sva vrata u skladištima zapaljivih tvari i materijala trebaju biti od negorivog materijala.

Okomito – klizajuća ili rolo - vrata ne mogu se koristiti na evakuacijskim putovima, a ne preporučuju se ni za zaštitu ostalih otvora koji bi se mogli koristiti kao izlaz, jer se u požaru deformiraju i ne mogu se lako otvoriti.

Prozori

Članak 13.

Svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako otvarati i zatvarati s poda (ventus ili sličnim uređajima).

Prozori kao nadsvjetla mogu se postavljati u pregradnim zidovima samo unutar požarnog sektora.

Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena.

Prozori od tankog stakla (debljine 3 mm) ako se u fasadnim zidovima građevina koriste kao otvori za odvođenje dima i topline, u slučaju požara, moraju biti izvedeni na takav način da se onemoguću širenje požara okomito po fasadi.

Stubišta

Članak 14.

Stubišta, okna dizala (ako ih ima) i energetski kanali moraju biti odijeljeni požarnim zidovima od ostalih prostora.

Ostali otvori na granici požarnog sektora koji služe za provođenje instalacija trebaju u unutrašnjosti imati protupožarne zaklopke (ventilacijski kanali), a s vanjske strane moraju biti protupožarno brtvljeni uz građevinsku konstrukciju (toplovodne cijevi).

Otvori za prolaz transportnih traka ili sličnih uređaja trebaju imati uređaje za automatsko isključivanje iz pogona i protupožarnu zaklopku za sprečavanje širenja požara ili vodenu zavjesu.

Zidovi, stupovi i stropovi

Zidovi

Članak 15.

Zidovi na požarnim sektorima i izlazima te izlaznim putovima ne smiju biti oštećeni (pukotine) i trebaju imati negorive obloge bez obzira da li su nosivi ili pregradni.

Zaštitne obloge požarnih zidova trebaju cijelom površinom prekrivati zid, ne smiju imati oštećenja, pukotine i odvajati se od zida.

Ako je obloga u obliku ploča treba kontrolirati ispravnost pričvršćenja na zid.

Potrebno je kontrolirati gorivost obloga i ne smije se obavljati zamjena negorivih obloga s gorivim.

Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od inspekcije zaštite od požara kad se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba građevna dozvola ili odgovorne osobe za zaštitu od požara Komunalnih servisa Popovača d.o.o. za ostale slučajeve.

Oštećenja na zidovima (pukotine i sl.) treba popraviti. Popravlja se s materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji.

U požarnim zidovima ne smiju se ostavljati nezaštićeno naknadno probijeni otvori. Ako se kroz njih provodi instalacija ili sl., treba otvor zatvoriti vatrootpornim materijalom (negorivim).

U blizini zidova od gorivog materijala ne smiju se postavljati izvori topline.

U požarnim zidovima ne smiju se naknadno činiti oslabljenja kako im se ne bi mjestimično smanjila otpornost na požar (smanjenje debljine zida).

Zaštitni premazi, te pregled zidova i stupova

Članak 16.

Zaštitni premazi (boje) trebaju se obnavljati ako su se počeli ljuštiti ili otpadati.

Premazi se ne smiju stavljati na stare premaze već se površina mora prije očistiti.

Glede otpornosti na požar obloga i zaštitnih premaza, za stupove vrijedi isto kao i za zidove.

Pregled zidova i stupova mora se obavljati jednom u godini, požarnih zidova svakih šest mjeseci, a mjesta prolaza instalacija kroz požarne zidove svaka tri mjeseca.

Stropovi

Članak 17.

Za drvene međukatne konstrukcije sa zaštitnom oblogom i premazom protiv gorenja, potrebno je kontrolirati stanje obloge. Takva obloga ne smije se djelomično uklanjati radi ovješnja uređaja, rasvjetnih tijela i sl., kao i radi provođenja instalacija.

Kod međukatnih konstrukcija koje imaju veću otpornost na požar (namjena im je sprečavanje širenja požara po vertikali) ne smiju se ostavljati nezaštićeni otvori. U takvom slučaju svi se međuprostori moraju brtviti negorivim vatrootpornim materijalom.

Zaštitne obloge i premazi moraju cijelom površinom prekrivati strop, ne smiju imati oštećenja, pukotine i biti odvojene od stropne površine.

Sve stropne odnosno međukatne konstrukcije treba pregledati jednom godišnje, a obloge kod stropova međukatnih konstrukcija čija je svrha sprečavanje širenja požara po vertikali, svakih šest mjeseci.

Na stropove evakuacijskih putova ne smiju se radi dekoracije stavljati gorive obloge ili izrađivati spušteni stropovi s gorivim oblogama.

Podovi

Članak 18.

U prostorijama gdje se mogu razliti zapaljive tekućine ne smiju se postavljati pokrivači od gorivog materijala, a pod mora biti nepropustan (bez pukotina i oštećenja).

Svi podovi bez obzira na kakvu međukatnu konstrukciju su postavljeni ne smiju imati nezaštićene otvore. Svaki otvor ili oštećenje u podu radi izvođenja bilo kakvih radova mora se odmah dovesti u prijašnje stanje. Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni vatrootpornim materijalom.

Pregled podova treba obavljati jednom godišnje, a pregled pokrivača i eventualnih otvora svakih šest mjeseci.

Pokrovi i krovšta

Konstrukcija krovšta

Članak 19.

Pri izgradnji krovšta treba se držati slijedećeg:

- izbjegavati skladišta s tavanskim prostorom, a također i sve krovne konstrukcije sa šupljinama,
- krovšta u pravilu trebaju biti puna i izvedena od negorivog materijala,
- gorivi materijal može se upotrebljavati u minimalnim količinama koliko je potrebno za hidroizolaciju (ne toplinsku),
- krovšte treba pratiti požarni sektor tako da se njime ne može proširiti požar iz jednog sektora u drugi,
- konstrukcija krovšta treba imati optimalnu otpornost protiv požara za najmanje 30 minuta, što se kod neotpornih konstrukcija postiže protupožarnim premazima.

Iz razloga navedenog u alineji 4. stavka 1. ovoga članka, treba izvesti na granici požarnih sektora produžetke požarnih zidova iznad krovšta najmanje 30 cm, ili s obje strane granice sektora izvesti potpuno negoriv dio krovšta širine 2x160 cm.

Održavanje krovšta

Članak 20.

Krovni pokrivač ne smije imati mehaničkih oštećenja.

Ako je krovšte izvedeno s određenom otpornosti protiv požara, nosive krovne konstrukcije i pokrivači ne smiju se popravljati s gorivim materijalom.

U prostoru tavana ne smiju se ostavljati niti držati nikakvi gorivi građevinski materijali niti predmeti koji mogu uzrokovati požar.

Ako se upotrebljava izolacijska masa u vrućem stanju, topljenje mase ne smije se obavljati na krovnom prostoru, već se mora dopremiti na krovšte u zatvorenim posudama.

Na sve dijelove krovšta treba biti omogućen pristup barem jednim metalnim penjalicama.

Dimnjaci

Konstrukcija dimnjaka

Članak 21.

Vratašca dimnjaka moraju se izvesti iz čvrstog i negorivog materijala, s okvirom koji mora biti dobro pripasan otvoru i bez mogućnosti propuštanja dima.

Vratašca se stavljaju u pravilu u podrumu i na tavanu. Ne smiju biti u skladišnim prostorijama, spremištima, garažama, prostoru za smještaj ili preradu lakozapaljivih tvari.

Pristup do vratašca mora uvijek biti slobodan.

Zidovi zidanih dimnjaka u tavanjskim prostorijama ili potkrovlju i iznad njega moraju biti bez oštećenja (pukotina).

Pregled tavanjskih prostora te dimnjaka treba obaviti prije početka loženja i nakon završetka sezone loženja.

Ostale i građevinske konstrukcije

Niži dijelovi građevina

Članak 22.

Dogradnje nižih dijelova građevina trebaju biti takve širine da ne sprečavaju pristup vatrogasne tehnike do otvora na višim dijelovima građevine.

Uredski i skladišni prostori

Članak 23.

Skladišni prostori i prostori objekata za uredsko poslovanje trebaju biti podijeljeni na požarne sektore.

Ovisno o visini skladišta i kancelarijskog prostora, te požarnom opterećenju, treba utvrditi požarne sektore i odgovarajuću otpornost protiv požara protupožarnim zidovima na granici požarnih sektora.

Pristupne ceste i požarni putovi

Članak 24.

U cilju sprečavanja širenja i prenošenja požara s jedne građevine na drugu, te radi osiguranja mogućnosti intervencije u slučaju požara, mora se osigurati slobodan prostor oko njih. Na tom prostoru ne smije se skladištiti, privremeno odlagati različite predmete ili uređaje, parkirati i sl.

Pristupne ceste i požarni putovi moraju biti stalno održavani glede sposobnosti za promet vozilima tako:

- da se čiste od snijega,
- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi dok nije osiguran drugi pristup do građevina (zaobilaznica, premoštenje i sl.),
- da nisu zakrčeni vozilima, te
- da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Potrebno je osigurati da je na slobodnom prostoru oko građevina omogućen pristup nadzemnim ili podzemnim hidrantima.

2.1.2. Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama

Sheme električnih instalacija

Članak 25.

U glavnom razvodnom ormaru kao i u razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Električne sklopke

Članak 26.

Za isključenje električne energije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) moraju na odgovarajućim mjestima biti izvedene električne sklopke.

Sklopke iz stavka 1. ovoga članka treba postaviti izvan zone opasnosti od požara i eksplozije.

Električni osigurači

Članak 27.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.

Topljivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirani da se vodovi ne mogu pregrijavati.

Kraj svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.

Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zaduženi i ovlaštteni električari.

Zamjena osigurača mora se obavljati samo originalnim ulošcima.

Ispitivanje zaštite od kratkog spoja i preopterećivanja mora se obavljati svakih 12 mjeseci, a nađene nedostatke treba odmah ukloniti.

Razvodni ormari

Članak 28.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama gdje su postavljeni.

Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.

Ključevi ormara moraju se nalaziti u sobi za dežurstva.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da pri isključenju električne energije ostanu uključena trošila za nužnu rasvjetu. Prilikom nestanka napona iz mreže, ta se trošila trebaju automatski napajati iz pomoćnog elektroenergetskog izvora.

Sklopke u razvodnim ormarima

Članak 29.

Sklopke u razvodnim ormarima moraju biti tako izvedene da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama, te moraju odgovarati zahtjevima njihove namjene.

U pojedinim prostorijama moraju se u ormare postavljati sklopke koje isključuju cjelokupnu instalaciju osim općeg i sigurnosnog osvjetljenja.

Na sklopkama moraju biti jasno označeni položaji «isključeno» - «uključeno», time da taj položaj označava i signalna žaruljica.

Razvodni ormari sa sklopkama za isključivanje moraju se ispitivati svakih šest mjeseci.

Električne instalacije i trošila

Članak 30.

Električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara.

U svim prostorijama (radionica, skladište i slično) sa zapaljivim i lakozapaljivim krutim tvarima mora se izvesti vodonepropusna elektro-instalacija.

Pregledi, ispitivanja i održavanje električnih instalacija

Članak 31.

O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ispitivač je dužan izdati pisani nalog iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se ukloni nedostatak glede zaštite od požara.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno vrijedećim normama i odredbama propisa za određene elektro uređaje i instalacije.

Mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama

Gromobranska instalacija

Članak 32.

Na svim građevinama u kojima se obavlja djelatnost ili borave ljudi, moraju biti postavljene gromobranske instalacije sukladno tehničkim propisima o gromobranima.

Gromobranska instalacija mora biti izvedena, održavana i postavljena tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja.

O gromobranskim instalacijama svih građevina mora postojati tehnička dokumentacija i mora se voditi reviziona knjiga gromobranskih instalacija.

Pregled gromobranskih instalacija

Članak 33.

Pregled gromobranskih instalacija tijekom upotrebe mora se obavljati:

- poslije svakog popravka,
- nakon svakog udara groma u građevinu ili instalaciju,
- u redovnim periodičnim razmacima, ovisno o vrsti građevine ili njenog građevinskog dijela.

O svakom pregledu mora se sastaviti zapisnik u koji se unose sve vrijednosti dobivene pregledom i mjerenjem i iz njega se mora vidjeti da li je instalacija ispravna i koji su popravci na njoj eventualno potrebni.

2.1.3. Mjere zaštite od požara na uređajima i instalacijama ventilacije i grijanja

Uređaji i instalacije ventilacije i zagrijavanja

Članak 34.

Svi uređaji i instalacije ventilacije i zagrijavanja moraju biti izvedeni i održavani tako da ne postoji opasnost od nastanka požara.

Način zagrijavanja, vrsta grijaćih tijela i njihov smještaj moraju odgovarati namjeni prostorije.

U prostorijama građevine i njenim pojedinim građevinskim dijelovima ne smiju se upotrebljavati rešoi, električne grijalice s otvorenim grijačima, električni radijatori i drugi aparati i grijaća tijela, osim u za to posebno opremljenim prostorijama, te uz prethodno pribavljen pristanak odgovorne osobe za zaštitu od požara.

Zagrijavanje poslovnih i drugih pomoćnih prostorija treba provoditi radijatorima centralnog grijanja ili priznatim uređajima i aparatima za zagrijavanje prostorija.

Na protupožarnim zidovima kroz koje prolaze ventilacijski ili klimatizacijski kanali moraju se ugraditi protupožarne zaklopke odgovarajuće vatrootpornosti.

Protupožarne zaklopke koje su ugrađene u ventilacijske sustave moraju se uredno održavati, te najmanje dva puta godišnje ispitivati na funkcionalnost.

Prostor kotlovnice mora biti čisti i ne smije se koristiti kao skladišni prostor.
Periodični pregled i ispitivanje kotlovnice vrši ovlaštena pravna osoba u skladu s odredbama važećih propisa.

2.2. Ostale mjere zaštite od požara

2.2.1. Općenito

Zapaljive i eksplozivne tekućine, plinovi i drugi lakozapaljivi materijali

Članak 35.

U određenim dijelovima građevina u kojima se drže ili koriste zapaljive i eksplozivne tekućine i plinovi, drugi lakozapaljivi materijali ili se stvaraju eksplozivne smjese (priručna skladišta zapaljivih tvari, skladišta ambalaže, prostorije u kojima se peru predmeti sa zapaljivim tekućinama) zabranjeno je pušenje, upotreba otvorenog plamena, alata koji iskri, te držanje i smještaj tvari koje su sklone samozapaljivosti.

Smještaj i čuvanje navedenih tvari može se obavljati samo u posebnim građevinama ili posebnim skladišnim prostorima građevina koje su izgrađene za tu svrhu, a prema propisima o smještaju i čuvanju tih tvari.

U prostorijama u kojima se pri radu rabe spomenute tvari, one se mogu držati u propisanim posudama i u količini potrebnoj za rad jedne smjene.

Ispitivanje ispravnosti plinskih instalacija

Članak 36.

Ispitivanje ispravnosti plinskih instalacija vrši ovlaštena pravna osoba za provjeru i ispitivanje plinskih instalacija, u rokovima propisanim važećim propisima, a najmanje jednom u pet godina.

Ispitivanje i servis plinskih trošila vrši ovlaštena tvrtka za provjeru, ispitivanje i servis plinskih trošila, u rokovima propisanim važećim propisima jednom godišnje.

Nakon provjerenog ispitivanja ovlaštena tvrtka dužna je izdati uvjerenje o pogonskom stanju plinske instalacije.

Zapaljive tekućine

Članak 37.

Zapaljive tekućine i ukapljeni naftni plin ne smiju se bacati ili ispuštati u odvodnu kanalizacijsku mrežu.

Zabranjeno je prati strojeve i uređaje zapaljivim tekućinama dok su u radu.

Motorni benzini, a naročito etilizirani benzini ne smiju se upotrebljavati za odmašćivanje, pranje i čišćenje predmeta.

Rad s otvorenim plamenom i postupanje s otpadnim materijalima

Članak 38.

Rad s otvorenim plamenom (aparati za zavarivanje, rezanje i lemljenje) može se obavljati u prostorijama građevine ili drugim prostorima tek nakon pisanog odobrenja osobe zadužene za zaštitu od požara i naređenih mjera koje se moraju poduzeti prije toga.

Za odlaganje masnih i nauljenih krpa, te ostalih otpadaka treba postaviti metalne posude s poklopcima u radionicama za održavanje pogonskih strojeva, skladištima i drugim prostorijama i prostorima.

Otpadni materijal (masti, ulja, pokvarene boje, masne krpe, pamučnjak, plastična i druga ambalaža, drvena piljevina kao i drugi otpadni materijal) moraju se nakon završetka radne smjene iznijeti iz radnih i ostalih prostorija na za to određeno mjesto.

Opušci i slično

Članak 39.

Zabranjeno je odbacivati opuške cigareta ili šibice, osim u pepeljare i slično.

2.3. Održavanje opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

2.3.1. Vatrogasna oprema i sredstva za gašenje i dojavu požara

Vatrogasni aparati i automatski uređaji

Članak 40.

U Komunalnim servisima Popovača d.o.o. je postavljena i izvedena slijedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje i dojavu požara:

- 1) ručni vatrogasni aparati (broj, vrsta i raspored ručnih vatrogasnih aparata po prostorijama daje se u prilogu koji je sastavni dio ovog Pravilnika,
- 2) hidrantska mreža,
- 3) stabilni automatski uređaji za dojavu požara u svim prostorijama,
- 4) ručni javljači požara u hodnicima,
- 5) automatski javljači pojave eksplozivnih koncentracija zapaljivih plinova odnosno para zapaljivih tekućina u prostoru plinske kotlovnice.

2.3.2. Aparati za početno gašenje požara

Općenito

Članak 41.

Održavanje ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled, periodični pregled i kontrolno ispitivanje.

Redovni pregled

Članak 42.

Redovni pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja odgovorna osoba zaštite od požara i to:

- najmanje jednom mjesečno na prostorima u kojima se aparati nalaze na otvorenom prostoru,
- najmanje jednom svaka tri mjeseca, vatrogasne aparate koji se nalaze u prostorijama u kojima nema korozivne atmosfere.

O uočenim nedostacima u redovnom pregledu odgovorna osoba pismeno izvještava direktora Komunalnih servisa Popovača d.o.o..

Redovni pregledi ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata u navedenim rokovima provode se prema planu i programu koji je usklađen s Pravilnikom o vatrogasnim aparatima (N.N. broj 101/11 i 74/13) koji je dužan donijeti direktor Komunalnih servisa Popovača d.o.o..

O izvršenim redovnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata odgovorna osoba zaštite od požara vodi upisnik. Obrazac upisnika o redovnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata daje se u prilogu koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Periodični pregled

Članak 43.

Periodični pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja ovlaštena tvrtka koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje od Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje periodičnih pregleda vatrogasnih aparata.

Periodični pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja se:

- najmanje jednom u šest mjeseci u prostorima u kojima se vatrogasni aparati nalaze na otvorenom,
- najmanje jednom u godini dana za vatrogasne aparate koji se nalaze u prostorijama u kojima nema korozivne atmosfere.

Sadržaj periodičnih pregleda ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata, ovisno o vrsti aparata, propisan je Pravilnikom o vatrogasnim aparatima (N.N. broj 101/11 i 74/13).

Odgovorna osoba zaštite od požara odgovorna je da vatrogasni aparati budu pregledani i nakon pregleda označeni odgovarajućim naljepnicama na način kako je to predviđeno pravilnikom iz stavka 3. ovoga članka.

O izvršenim periodičnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata vodi se upisnik.

Upisnik iz stavka 5. ovoga članka vodi odgovorna osoba zaštite od požara na obrascu koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Kontrolno ispitivanje vatrogasnih aparata

Članak 44.

Sadržaj kontrolnog ispitivanja propisan je odredbama Pravilnika o vatrogasnim aparatima (N.N. broj 101/11 i 74/13).

Ovlaštena tvrtka iz članka 43. stavak 1. ovoga Pravilnika odgovorna je da kontrolno ispitivanje vatrogasnih aparata bude izvršeno i da aparati nakon ispitivanja budu označeni na način kako je to predviđeno Pravilnikom iz stavka 1. ovoga članka.

Kontrolno ispitivanje svih ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata, osim aparata s CO₂ koji su stariji od 15 godina, obavlja se u rokovima od dvije godine.

O izvršenom kontrolnom ispitivanju ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata iz stavka 3. ovoga članka vodi se upisnik u koji se unosi datum ispitivanja, utvrđeno stanje i tko je ispitivanje obavio.

Pregled i ispitivanje hidrantske mreže

Članak 45.

Redovni (preventivni) pregled hidrantske mreže obavlja osoba raspoređena za obavljanje poslova zaštite od požara prilikom redovnog obilaska građevina, prostorija i prostora.

Ispitivanje ispravnosti hidrantske mreže za gašenje požara može obavljati ovlaštena pravna osoba koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova.

Funkcionalno ispitivanje hidrantske mreže vrši se najmanje jednom godišnje.

2.3.3. Sustavi za dojavu i gašenje požara

Ispitivanje sustava za dojavu požara

Članak 46.

Ispitivanje sustava za dojavu požara i prisutnost zapaljivih plinova i para ukoliko su postavljeni u građevinama i prostorima Komunalnih servisa Popovača d.o.o. obavlja ovlaštena tvrtka koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova.

Ispitivanje ispravnosti sustava za dojavu požara i zapaljivih plinova i para obavlja se najmanje jednom godišnje, odnosno u skladu s rokovima utvrđenim Zakonom o zaštiti od požara.

Za vrijeme ispitivanja ispravnosti sustava za dojavu požara vodi se zapisnik u koji se unose sve radnje koje se obavljaju tijekom ispitivanja. Na kraju zapisnika daje se zaključak o ispravnosti sustava za dojavu požara.

Zapisnik o ispitivanju potpisuje ispitivač i odgovorna osoba tvrtke koja je registrirana i ima odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje takve djelatnosti.

Vođenje upisnika

Članak 47.

Odgovorna osoba zaštite od požara o izvršenim ispitivanjima vodi upisnik u koji se upisuje kad je provjera izvršena, tko ju je obavio i što je provjerom utvrđeno.

Izgled obrasca upitnika iz stavka 1. ovoga članka sastavni je dio ovog Pravilnika.

III. USTROJSTVO I NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

3.1. Općenito

Odgovorna osoba za zaštitu od požara

Članak 48.

Poslove zaštite od požara provodi osoba odgovorna za poslove zaštite od požara, a imenuje ju direktor.

Poslove odgovorne osobe za zaštitu od požara može obavljati osoba koja ima najmanje završenu školu za stručnog djelatnika vatrogasca ili srednju stručnu spremu tehničkog smjera i položen stručni ispit za obavljanje poslova zaštite od požara.

Poslovi odgovorne osobe za zaštitu od požara

Članak 49.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara obavlja slijedeće poslove:

- kontrolira primjenu propisa iz područja zaštite od požara na projektu za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina i prostora te nabavku opreme i sredstava za rad,
- kontrolira provedbu internih pravilnika, općih akata te uputa za siguran rad (zaštita od požara),
- vrši kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinaca i vanjskih izvođača radova, izdaje potrebne dozvole za kretanje i rad s otvorenim plamenom u ugroženim prostorima,
- vrši kontrolu osposobljenosti i uvježbanosti radnika u rukovanju sredstvima za siguran rad i sredstvima za gašenje požara,
- daje odobrenje za vrstu opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara koje nabavlja organizacijska jedinica koju odredi direktor,
- kontrolira provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima prilikom obavljanja svakog posla, te vrši druge kontrole glede zaštite od požara, a koje ovise o specifičnosti tehnologije obavljanja djelatnosti Komunalnih servisa Popovača d.o.o.,
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih,
- vodi brigu o servisiranju i ispitivanju uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara,
- inicira izradu općih akata, uputa za rad na siguran način, projekte i druge akte iz područja zaštite od požara.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara pri obavljanju kontrole i nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i eksplozija, neposredno priopćava rezultate voditelju organizacijske jedinice kod kojega je nadzor obavljen i unosi ih u redovna mjesečna izvješća.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara surađuje s drugim tvrtkama, profesionalnom vatrogasnom postrojbom i nadležnom inspekcijom zaštite od požara radi poboljšanja zaštite od požara u Komunalnim servisima Popovača d.o.o.

Kada odgovorna osoba za zaštitu od požara utvrdi da pojedini dio u Komunalnim servisima Popovača d.o.o. ne zadovoljava sigurnosne uvjete za dalji rad, dužna je o tome izvijestiti direktora.

Prava odgovorne osobe za zaštitu od požara

Članak 50.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i uputstvima, odgovorna osoba za zaštitu od požara ima pravo:

- udaljiti radnika s radnog mjesta ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost imovine (unosu otvorenu vatru u požarno ili eksplozivno ugrožen prostor, obavlja zavarivanje u ugroženom prostoru bez dozvole ili dodatnih mjera sigurnosti i sl.) te o tome izvijestiti neposrednog rukovoditelja,
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine ili život i zdravlje ljudi,
- obaviti provjeru znanja radnika glede rukovanja s aparatima i opremom za gašenje požara, a onoga koji pokaže nepoznavanje uputiti na dodatnu obuku,
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti neposrednom nadređenom i direktoru.

3.2. Kontrola ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

Kontrola tijekom rada smjene

Članak 51.

Radnik u jutarnjoj smjeni, a dežurni radnik u popodnevnoj odnosno noćnoj smjeni, obavlja kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara nužne za sigurne aktivnosti tijekom rada smjene.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju prava i dužnosti:

- prije početka rada smjene, odnosno preuzimanja smjene, obvezno vizualno pregledati sve uređaje i opremu za dojavu i gašenje požara,
- prijaviti neposredno nadređenom i odgovornoj osobi zaštite od požara utvrđene nedostatke, a ovi su dužni otkloniti nedostatak u najkraćem roku,
- kontrolirati radnike glede primjene mjera zaštite od požara i eksplozije tijekom radne smjene,
- direktoru, odnosno voditelju organizacijske jedinice prijaviti radnika koji ne poštuje propisane mjere zaštite od požara.

IV. USTROJSTVO MOTRENJA, JAVLJANJA I UZBUNJIVANJA

4.1. Motrenje

Motrenje pojave požara

Članak 52.

U sklopu redovnog obilaska i čuvanja građevina i prostora Komunalnih servisa Popovača d.o.o., radnicima je propisan način motrenja, javljanja i uzbunjivanja u slučaju požara.

Svi radnici u sklopu radnih zadataka zaduženi su u svom djelokrugu i za motrenje pojave požara.

4.2. Javljanje

Dojava požara

Članak 53.

Na području Komunalnih servisa Popovača d.o.o. javljanje požara može se ostvariti na dva načina i to: telefonom i javljačima požara.

Svaki radnik Komunalnih servisa Popovača d.o.o. ili bilo koja druga osoba u Komunalnim servisima Popovača d.o.o. koja opazi da je buknuo požar na prostoru ili u neposrednoj blizini tvrtke ili opazi takvo stanje koje bi moglo izazvati požar, dužna je bez odgode i bez obzira na veličinu požara odmah preko telefona ili na bilo koji drugi način o tome obavijestiti vatrogasnu postrojbu na telefon 193 ili Državnu upravu za zaštitu i spašavanje na telefon 112.

Dojava požara pomoću ručnih javljača požara obavlja se pritiskom na ručku ili razbijanje stakla i pritiskom ručnog javljača.

Prilikom dojave požara telefonom moraju se dati slijedeći minimalni podaci:

- mjesto nastanka požara ili drugog događaja,
- priroda događaja ili veličina požara,
- prezime i ime dojavljivača,
- mjesto s kojeg se dojavljuje.

Automatski i ručni javljači požara

Članak 54.

Automatski i ručni javljači požara moraju biti tako opremljeni da se preko njih, a pomoću vatrogasne centrale, mogu davati zvučni znakovi uzbune i moraju biti spojeni s čuvarskim dežurstvom ili s prostorijom u kojoj boravi dežurni radnik.

Ručni javljači požara postavljaju se na opasnim mjestima na razmak od 50 metara te pokraj stalno nadziranih mjesta.

Javljači moraju biti označeni brojevima i po mogućnosti trebaju imati signalnu lampicu prorade u prostorijama na kućištu javljača i na signalnom tablou u prostoriji dežurstva.

Za postavljanje, premještanje, demontiranje i sl. bilo kojeg javljača požara potrebna je posebna dozvola odgovorne osobe, a svaka izmjena i promjena u sustavu javljača mora biti unesena na glavnu ploču (signalni tablo) prostorije stalnog dežurstva.

4.3. Uzbunjivanje

Uzbunjivanje i napuštanje prostorija

Članak 55.

U krugu Komunalnih servisa Popovača d.o.o. postoje dvije vrste uzbunjivanja i to jedna samo za dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu i druga za radnike Komunalnih servisa Popovača d.o.o..

Uzbunjivanje radnika Komunalnih servisa Popovača d.o.o. obavlja dežurni radnik sirenom vatrodjave i glasom.

Radnici i drugo osoblje koje se zateče u prostoriji u kojoj je planuo požar i aktivirao se jedan ili više javljača požara dužni su bez panike napustiti prostoriju.

Napuštanje prostorije mora biti u roku označenom na ploči upozorenja i ne smije biti duže od 30 sekundi.

Prostoriju zadnji napušta voditelj organizacijske jedinice odnosno ona osoba koja ga zamjenjuje.

Osoba koja zadnja napušta prostoriju dužna je zatvoriti sve otvore uključujući prozore i vrata te prekinuti ventilacijski sustav na glavnoj sklopki razvodnog ormara i isključiti električnu struju.

V. OSPOSoblJAVANJE RADNIKA IZ ZAŠTITE OD POŽARA I UPOZNAVANJE S OPASNOSTIMA

5.1. Osposobljavanje radnika

Osnovno osposobljavanje radnika

Članak 56.

Svaki radnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od najmanje 8 sati na način i po programu utvrđenom Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (N.N. broj 61/94.).

Osposobljavanje radnika povjerava se tvrtki koja ispunjava uvjete za osposobljavanje radnika i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

Program osposobljavanja radnika

Članak 57.

Program osposobljavanja radnika sastoji se iz teoretskog i praktičnog dijela.

U teoretskom dijelu radnika će se podučiti :

- a) osnovnom pojmu o gorenju tvari koje se nalaze u procesu rada s kojima radnik neposredno ili posredno dolazi u doticaj:
 - podjela tvari s obzirom na gorivost, te njihova agregatna stanja,
 - uvjeti koji moraju biti za nastanak eksplozivne smjese (donja i gornja granica eksplozivnosti),
 - uvjeti koji moraju biti ispunjeni za nastanak gorenja te širenja požara,

U sklopu redovnog obilaska i čuvanja građevina i prostora Komunalnih servisa Popovača d.o.o., radnicima je propisan način motrenja, javljanja i uzbunjivanja u slučaju požara.

Svi radnici u sklopu radnih zadataka zaduženi su u svom djelokrugu i za motrenje pojave požara.

4.2. Javljanje

Dojava požara

Članak 53.

Na području Komunalnih servisa Popovača d.o.o. javljanje požara može se ostvariti na dva načina i to: telefonom i javljačima požara.

Svaki radnik Komunalnih servisa Popovača d.o.o. ili bilo koja druga osoba u Komunalnim servisima Popovača d.o.o. koja opazi da je buknuo požar na prostoru ili u neposrednoj blizini tvrtke ili opazi takvo stanje koje bi moglo izazvati požar, dužna je bez odgode i bez obzira na veličinu požara odmah preko telefona ili na bilo koji drugi način o tome obavijestiti vatrogasnu postrojbu na telefon 193 ili Državnu upravu za zaštitu i spašavanje na telefon 112.

Dojava požara pomoću ručnih javljača požara obavlja se pritiskom na ručku ili razbijanje stakla i pritiskom ručnog javljača.

Prilikom dojave požara telefonom moraju se dati slijedeći minimalni podaci:

- mjesto nastanka požara ili drugog događaja,
- priroda događaja ili veličina požara,
- prezime i ime dojavljivača,
- mjesto s kojeg se dojavljuje.

Automatski i ručni javljači požara

Članak 54.

Automatski i ručni javljači požara moraju biti tako opremljeni da se preko njih, a pomoću vatrogasne centrale, mogu davati zvučni znakovi uzbune i moraju biti spojeni s čuvarskim dežurstvom ili s prostorijom u kojoj boravi dežurni radnik.

Ručni javljači požara postavljaju se na opasnim mjestima na razmak od 50 metara te pokraj stalno nadziranih mjesta.

Javljači moraju biti označeni brojevima i po mogućnosti trebaju imati signalnu lampicu prorade u prostorijama na kućištu javljača i na signalnom tablu u prostoriji dežurstva.

Za postavljanje, premještanje, demontiranje i sl. bilo kojeg javljača požara potrebna je posebna dozvola odgovorne osobe, a svaka izmjena i promjena u sustavu javljača mora biti unesena na glavnu ploču (signalni tablo) prostorije stalnog dežurstva.

4.3. Uzbunjivanje

- produkti koji nastaju kao posljedica gorenja (njihov utjecaj na čovjeka te dužina izvrnutosti bez štetnih posljedica i drugo),
- sredstva kojima se može ugasiti požar zapaljivih tekućina i plinova (voda, pjena, CO₂, prah, halon, priručna sredstva te njihova učinkovitost pri gašenju),
- mjere koje je neophodno poduzeti pri gašenju da ne dođe do ozljeda.

b) opremi i uređajima za gašenje i dojavu požara koji su instalirani na mjestima rada:

- ručni aparati za početno gašenje požara (prijenosni i prijevozni) te njihova primjena,
- hidrantska mreža unutarnja i vanjska s priborom (mlaznice, cijevi, razdjelnice i dr.) te njihova primjena u slučaju požara,
- vatrodojavni sustavi, njihova uloga i kratak opis rada sustava i komponenti (ručni javljači požara, ionizacijski, optički, termomaksimalni i termodiferencijalni),
- sustavi za automatsko gašenje požara ako su instalirani u građevinama i na prostoru Komunalnih servisa Popovača d.o.o.

c) gašenju požara u specifičnim uvjetima:

- na električnim instalacijama,
- na zapaljivim tekućinama i plinovima,
- na zapaljenoj osobi,
- na motornom vozilu,
- postupci radnika u prostoriji kada proradi sustav za automatsko gašenje požara (ako je instaliran).

U praktičnom dijelu radnika je potrebno podučiti o:

- rukovanju prijevoznim i prijenosnim vatrogasnim aparatima (gašenje tipskog požara s vatrogasnim aparatom napunjenim prahom i CO₂),
- rukovanju opremom za gašenje požara postavljenom uz vanjsku i unutarnju hidrantsku mrežu (gašenje požara vodom i pjenom).

Uvjerenje o osposobljenosti

Članak 58.

Radnici koji uspješno polože teoretski i praktični dio osnovnog programa osposobljavanja izdaje se uvjerenje čiji je oblik i sadržaj propisan Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (N.N. broj 61/94.).

Uvjerenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje izvođač programa.

Uvjerenja o osposobljenosti radnika čuvaju se u dosjeu radnika, a kopije uvjerenja čuvaju se kod izvođača programa.

5.2. Upoznavanje radnika s opasnostima na radnome mjestu

Upoznavanje radnika s opasnostima od nastanka požara

Članak 59.

Svakog radnika koji prvi puta dolazi na radno mjesto, voditelj organizacijske jedinice dužan je upoznati s opasnostima glede nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i u njegovoj okolini te poduzimanjem mjera zaštite od požara da ne nastane požar i eksplozija.

Nakon završenog upoznavanja radnika o opasnostima i mjerama zaštite od požara i eksplozije kojih se mora držati tijekom rada, radnik potpisuje izjavu da je upoznat s opasnostima i mjerama koje mora poduzimati na tome radnom mjestu da ne nastane požar i/ili eksplozija.

Radniku se prije stupanja u radni odnos uručuje Pravilnik o zaštiti od požara.

U slučaju kada se radnik premješta s jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto, a na kojemu su opasnosti i mjere zaštite od požara različite od prethodnih, s neposrednim opasnostima i mjerama zaštite od požara koje mora provoditi na tom novom radnom mjestu dužan ga je upoznati voditelj organizacijske jedinice, te ponoviti postupak sukladno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

Radnici koji tijekom jedne radne smjene ili tijekom određenog vremenskog razdoblja redovito ili povremeno obavljaju više različitih poslova moraju za te poslove biti osposobljeni i voditelj organizacijske jedinice mora ih upoznati sa svim opasnostima i mjerama zaštite od požara na tim poslovima.

VI. OBVEZE I ODGOVORNOSTI VODITELJA I RADNIKA ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Obveze voditelja

Članak 60.

Voditelj organizacijske jedinice odnosno neposredni rukovoditelj je odgovoran da prije početka rada i za vrijeme obavljanja radnih zadataka provodi mjere zaštite od požara i eksplozije.

Voditelj organizacijske jedinice odnosno neposredni rukovoditelj obavlja kontrolu i nadzor glede primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima, u pogonima i u prostorima građevine za koje je zadužen.

Voditelj organizacijske jedinice odnosno neposredni rukovoditelj vodi brigu o potrebi postavljanja odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje požara na pojedinim radnim mjestima ovisno o tehnološkom postupku, kao i o njihovoj ispravnosti, redovitosti njihova pregleda i ispitivanja u propisanim vremenskim rokovima.

Za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara odgovoran je voditelj organizacijske jedinice.

Voditelj organizacijske jedinice odnosno neposredni rukovoditelj je dužan upoznati svakog radnika prije rasporeda na samostalno obavljanje poslova i radnih zadataka s opasnostima od požara i eksplozije te mjerama zaštite na tom radnom mjestu.

Svakog radnika nakon premještaja s jednog na drugo radno mjesto, te nakon izmjene radnog postupka, voditelj organizacijske jedinice mora upoznati s opasnostima od požara i eksplozija i provođenjem odgovarajućih mjera zaštite.

Voditelj organizacijske jedinice odnosno neposredni rukovoditelj je odgovoran da na radnim mjestima gdje postoje opasnosti za nastanak i širenje požara rade radnici koji su stručno osposobljeni za takve poslove i koji su osposobljeni iz područja zaštite od požara (skladište plinova, plinsko toplovodno postrojenje, kuhinje gdje se koristi plin i slično).

Posebne dužnosti voditelja organizacijske jedinice

Članak 61.

Posebne dužnosti voditelja organizacijske jedinice odnosno neposrednih rukovoditelja su:

- udaljiti s radnog mjesta svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara,
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti da li su poduzete potrebne mjere zaštite od požara,
- prekinuti rad na radnom mjestu, sredstvu rada i radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara,
- u slučaju neizravne opasnosti za nastanak požara s odgovornom osobom dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka, ili ako se to ne može, dogovoriti će se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje,
- izvijestiti odgovornu osobu zaštite od požara o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara,
- u slučaju neizvršavanja obveze u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara podnosi prijavu direktoru za pokretanje disciplinskog postupka za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv radnika koji tu obvezu ne izvršava na svom radnom mjestu ili radnoj prostoriji.

Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara

Članak 62.

Dužnosti radnika u provedbi mjera zaštite od požara i eksplozije su:

- poduzimati, provoditi i držati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i u radnom prostoru,
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova na radnom mjestu,
- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u vezi s novim poslovima na tom radnom mjestu,
- tijekom rada stalno pratiti i kontrolirati rad, funkcioniranje i ispravnost uređaja, instalacija i drugih sredstava, u bližoj i široj radnoj okolini i svaki kvar i neispravnost, koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara odmah prijaviti nadležnom voditelju ili radniku zaduženom za održavanje,
- držati se oznaka upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koji su postavljeni na radnom mjestu i u radnom prostoru,

- pri obavljanju posla i rukovanju s opasnim tvarima (zapaljive tvari, otrovne i sl.) spriječiti njihovo prolijevanje, curenje, prosipanje i istjecanje po radnim površinama,
- brinuti se da pristup njegovu radnom mjestu bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano koristila oprema i sredstva za gašenje požara i otklonile posljedice,
- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije ako nisu osigurane mjere zaštite od požara i eksplozije,
- aktivno sudjelovati u gašenju požara na svim građevinama i njihovim dijelovima u Komunalnim servisima Popovača d.o.o.,
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama upozorenja i znakovima izvješnim i nalijepljenim za njihovu upotrebu.

Odgovornost zbog nepoštivanja propisanih i naređenih mjera zaštite od požara.

Članak 63.

Postupak i mjere zbog povreda obveza iz radnog odnosa iz zaštite od požara propisani su Pravilnikom o radu.

Lakše povrede radne obveze za radnike iz područja zaštite od požara i eksplozije su:

- nesudjelovanje u gašenju požara i sprječavanju širenju požara ako su njim nastale manje materijalne štete nakon požara,
- nemarno ili nesavjesno obavljanje obveza u svezi sa zaštitom od požara, ako nije izazvan požar ili eksplozija ili je nastala manja materijalna šteta,
- neprijavlivanje odgovornoj osobi zaštite od požara pojavu koja može prouzročiti nastanak požara ili eksplozije,
- nemarno ili nesavjesno ponašanje prema opremi i sredstvima za gašenje požara,
- odbijanje rada duže od radnog vremena u slučaju kada se to iz preventivnih razloga zaštite od požara zahtjeva,
- raditi na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara.

Članak 64

Teže povrede radne obveze za radnike iz područja zaštite od požara i eksplozije su:

- ne sudjelovati u gašenju požara i sprječavanju nastanka širenja požara ako su nastale veće štete nakon požara, odnosno ako su uzrokovane lakše posljedice po zdravlje i život radnika ili posljedice za imovinu,
- nemarno ili nesavjesno obavljati radne obveze iz zaštite od požara čijim postupkom je uzrokovan požar ili eksplozija pa je došlo do lakše posljedice po radnike ili imovinu,
- rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara, zbog čega je nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili posljedica za imovinu,
- neopravdano odbiti izvršiti pojedine odluke, instrukcije i naputke iz zaštite od požara koje su donijeli i naložili rukovoditelj organizacijske jedinice ili radnik zadužen za obavljanje poslova zaštite od požara, a zbog čega je došlo do

- požara ili eksplozije s lakšim posljedicama po život i zdravlje radnika ili posljedice za imovinu,
- ne prijaviti radniku zaduženom za obavljanje poslova zaštite na radu pojavu koja može prouzročiti požar ili eksploziju, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili posljedica za imovinu,
 - ne držati se propisa i pravila iz zaštite od požara na radnim mjestima s povećanim opasnostima od požara, sukladno ovom Pravilniku, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili posljedice za imovinu.

VII. DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Pojava požara

Članak 65.

Svaki radnik koji prvi opazi neposrednu opasnost od nastanka požara ili opazi požar, dužan je ukloniti opasnost odnosno ugasiti požar, ako to može bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako radnik to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale radnike i najbližu vatrogasnu postrojbu ili vatrogasnu postaju radi početka akcije gašenja požara.

Prije napuštanja radne prostorije i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu mora:

- isključiti električnu struju,
- zatvoriti dovod plina,
- iznijeti na sigurno mjesto, ako je moguće, boce s plinom ili posude sa zapaljivim tekućinama,
- izvesti na siguran prostor motorna vozila,
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnih prostorija.

Odgovorni radnik za zaštitu od požara

Članak 66.

Odgovorni radnik za zaštitu od požara čim sazna za požar, utvrđuje koje se sve mjere moraju poduzeti glede upotrebe sredstava i opreme za gašenje požara, organizacije gašenja, evakuacije i spašavanja, traženja pomoći u slučaju ozlijeđenih osoba i slično. Također preuzima vođenje akcije gašenja požara do dolaska vatrogasne postrojbe.

Kao voditelj akcije gašenja požara dužan je osigurati da se na mjesto požara donesu raspoloživi i odgovarajući aparati za gašenje, te druga oprema koja se može koristiti za gašenje požara.

Prilikom akcije gašenja, na mjestu požara smije se nalaziti samo potreban broj radnika.

Radi smanjenja štete mora se voditi briga da se izbjegne nepotrebno polijevanje vode po predmetima i inventaru, te se uklone materijali koji bi mogli biti oštećeni od širenja požara.

Svi radnici koji se zateknu u neposrednoj blizini požara dužni su na poziv odgovorne osobe za vrijeme gašenja požara pristupiti gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugrožene požarom.

Nakon završetka akcije gašenja požara odgovorni radnik zajedno s voditeljem akcije dužan je:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprečavanja ponovnog požara,
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana, ako je požar ugašen tijekom noći,
- dežurnom tijekom dežurstva osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Upotrijebljenu opremu i sredstva za gašenje požara potrebno je žurno servisirati, te dovesti u ispravno stanje i postaviti na za to određena mjesta.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Tumačenje Pravilnika

Članak 67.

U slučaju nesuglasja u provedbi ovoga Pravilnika, pravo tumačenja ima direktor Komunalnih servisa Popovača d.o.o.

Stupanje na snagu

Članak 68.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Komunalnih servisa Popovača d.o.o.

Ur. broj: 747/2022.

Direktor

Ivor Stanivuković, univ. spec. oec.

KOMUNALNI SERVISI POPOVAČA
d.o.o. za usluge i trgovinu
Popovača, Kutinska ulica 12